

Zdeněk Kastner

KVAŇ

Povídání o Kvani

Zdeněk Kastner

KVAŇ
Povídání o Kvani

Popis vyobrazení

Titulní strana knihy

Dům čp. 45 na Kvani u Humlů (foto z 3.2.1996)

Poslední strana knihy

Vlevo nahoře: Zvonička na Kvani

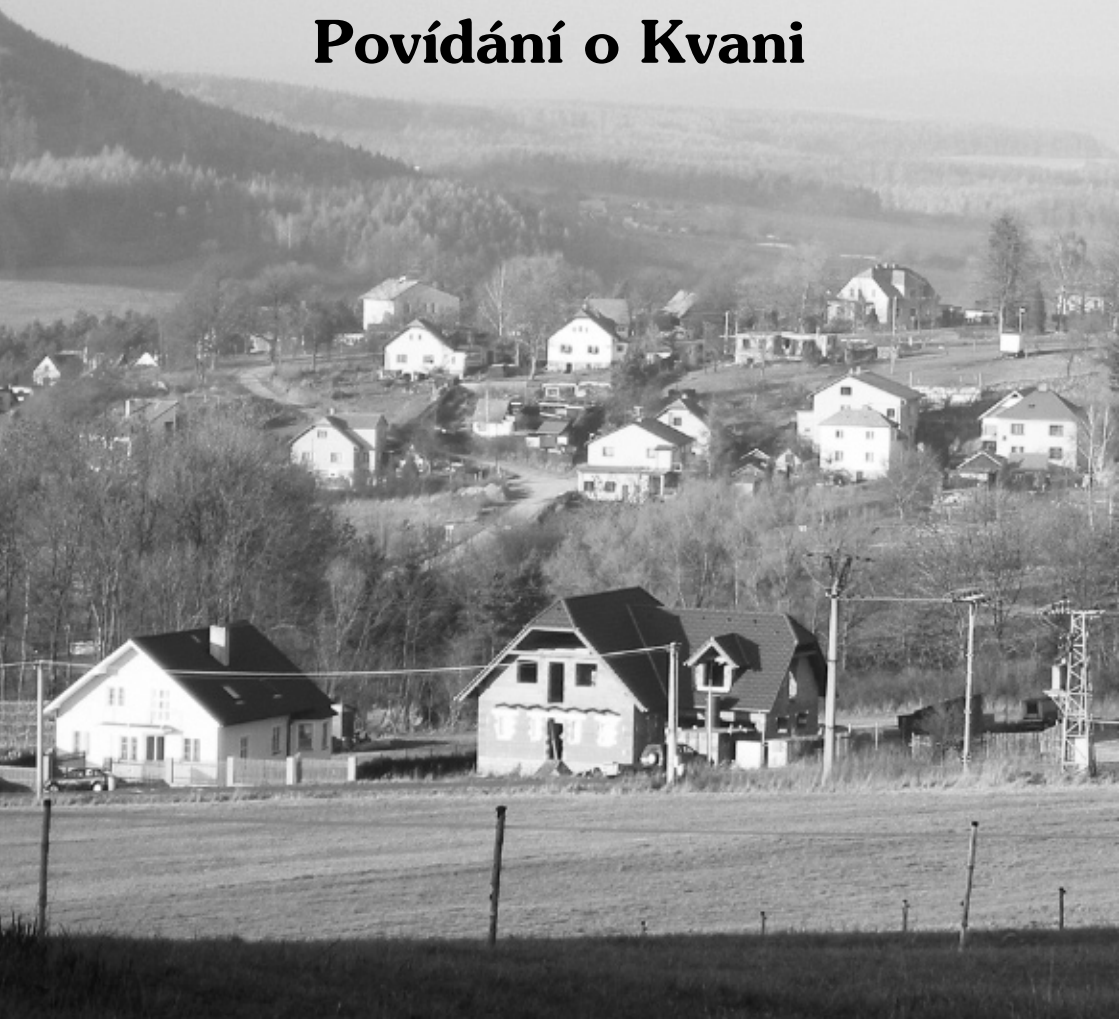
Vpravo nahoře: Socha Svaté Anny s Pannou Marií z kvaňské zvoničky

Dole: Máje na Kvani v roce 1960

Zdeněk Kastner

KVAŇ

Povídání o Kvani

OBSAH:

1. PŘEDMLUVA
2. HISTORIE KVANĚ
3. ŘEMESLA
4. RODÁCI KVAŇŠTÍ
5. HASIČI
6. POMÍSTNÍ JMÉNA
7. ZANIKLÉ DOMY
8. HISTORIE DOMŮ VE KVANI
9. ZÁVĚR

Použité prameny:

- „Sčítání lidu v roce 1921“, Okresní archiv Rokycany
- „Kniha purkrechtní Kvaň 1655-1730“, SOA Praha
- „Kniha popelatá Kvaň 1730-1764“, SOA Praha
- „Kniha purkrechtní Kvaň 1730-1796“, SOA Praha
- „Kniha gruntovní Kvaň 1797-1873“, SOA Praha
- „Kniha dominikální Kvaň 1730-1796“, SOA Praha
- „Knihy osadní Kvaň 1805, 1807, 1834, 1851, 1882, 1894“, soukromý archiv
- „Pamětní kniha obce Kvaně 1890-1949“, Okresní archiv Beroun
- „Kronika obce Kvaně 1946-1976“, Okresní archiv Beroun
- „Divnopis – Proč se to tak jmenuje?“, Janáč, Tumlíř, Harvalík, Radioservis Praha 2006
- „Internet“

1. PŘEDMLUVA

Když jsem v roce 2006 k 330. výročí této zaječovské části vydal knížku „Povídání o Nové Vsi od roku 1676“, netušil jsem, že vyvolá poměrně značný zájem. Obzvláště obyvatelé této části ze Zaječova se na mne obraceli nejen s tím, že tu a tam chybí některý jejich příbuzný, ale hlavně s dotazy, kdy vyjde další část. Je pravdou, že v závěru knížky jsem slíbil, že by mohla vyjít další knížka o Zaječovu. Utekla sice delší doba, ale záměr se stává skutečností. Pánové Josef Brůček, Josef a Pavel Švandrlíkovi se pustili do shromažďování materiálů o Kvani. Vážím si toho, že mne oslovili, abych jejich dílo sepsal.

A tato knížka je výsledkem jejich dlouhé, úmorné práce. Materiálů však shromáždili tolik, že s nadějí na další díl přeji mnoho zvědavých čtenářů.

Zdeněk Kastner

Zvonička na Kvani.

2. HISTORIE KVANĚ

Dle kroniky obce Kvaně z roku 1959 leží Kvaň východně od obce Zaječova, 570 metrů nad mořem při okresní silnici ze Zbiroha do Příbrami. Okolní stráně jsou porostlé pěknými jehličnatými lesy, krajina je prostá továrního ruchu, takže činí zde příhodné místo nejen zdravým, ale i příhodným těm, kdož vyhledávají osvěžení po městské tovární práci. Obyvatelé se živí částečně zemědělstvím, většina však pracuje v průmyslových závodech v Komárově a v Hořovicích.

Obec se skládá ze středu obce, ležící uprostřed zmíněného návrší, na jehož nejvyšším vrcholu jest Vitinka-Čihadlo, severně odtud Kozojedy, jihozápadně Na Drahách, Za Vrchem, V Koutě (tato část je rozestavěna podle okresní silnice), jihovýchodně odtud jest vrch Beran, pod ním skalka, odkud je krásná vyhlídka k Českému středohoří. Asi ½ hodiny severovýchodním směrem jsou zříceniny Valdeku.

Je bez jakékoliv pochyby, že Kvaň existovala již při založení kláštera ve Svaté Dobrotivé. V zakládací listině z roku 1263 daruje Jan III. z Dražic m.j. i ves Kvaň s poli, lukami a vším, co k ní náleží, mnichům augustiniánům. V roce 1591, kdy byla připojena k panství Lobkoviců, se uvádí „*klášter Svaté Panny Dobrotivé na Ostrowie vsi Zagecziow ...ves Kwanie pustou...*“. Nově osídlena byla zřejmě až po třicetileté válce.

Odkud se vzal název Kvaň? Existují pověsti, shodně uváděné v mnohých pramenech a také vysvětlení původu jména našich předních jazykovědců. Jak to tedy bylo v pověsti?

Musíme se přenést na Tetín, do roku 921 do období kněžny Ludmily „*Lidmila vidouc, že s ní Drahomíra (její vnučka) dobře nesmýšlí, uchýlila se na hrad Tetín. Po nějakém čase ukládala Drahomíř o ní, aby jí usmrtila. Přemluvila Tumana a Kovana (v jiných pověstech Tumaně a Kumaně, Tumana a Gumana, Tmaň a Kvaně), dva ze svých věrných, aby vezmouce lid zbrojný, vedrali se na Tetín a Lidmilu zavraždili. Když pak se připozdívalo, vloudili se vrahové na Tetín a obstoupivše dvůr Lidmilin, čekali, až se stmí. Tu teprve ti dva vrahové, vzavše jen několik málo lidí, vyrazili dveře do komory, v níž Lidmila ulehla, na smrt ulekané tím přepadením strhli jí závoj z hlavy a zatáhše jej okolo hrdla jejího, udusili jí.*“ Navíc se v některých pověstech uvádí, že oba byli Vikingové.

Takže za odměnu obdržel Tuman (Tumaň) vesnici, jež byla nazvána později Tmaň a Kovan (Kumaň, Guman) obdržel ves, nazvanou podle něj Kvaň. Tolik legenda.

Podle jazykovědců je však pravda o vzniku jména Kvaň mnohem prozaičtější. Původ místní slovanského jména Kvaň pochází ze základu -kva-, který známe z kvákání žab. A žáby žijí na vlhkých místech. Ovšem sloveso kvanit se užívá i u lidí žvanivých s nepříjemným hlasem. Jiní badatelé dovozují, že Kvaň byla vsí muže jménem Kvaň, který se zabýval kovááním. Nejvíce se však odborníci přiklánějí k tomu kvákání, které zaznívalo z blízkých lesů a močálů. Takže možností výběru je nespočet. Která z nich je však pravdivá, se zřejmě nikdy nedozvíme.

Kvaň byla tedy samostatnou obcí s návsí a kapličkou. Z podřízenosti klášteru se osamostatnila v roce 1850. Patřila, stejně jako Svatá Dobrotivá, pod okres Rokycany, soudní okres Zbiroh. Zákonem č. 280/1948 Sb. Byla natrvalo připojena k okresu Hořovice, spolu s obcemi Jivina, Kařízek, Olešná a Zaječov. A konečně 1. ledna 1976 byla Kvaň sloučena s obcí Zaječov.

3. ŘEMESLA

Jak jsme již zmínili, živil se v roce 1959 obyvatelé Kvaně převážně zemědělstvím nebo dojížděli do Komárova či Hořovic. To však bylo před 50 roky. Jak tomu však bylo dříve?

Původním řemeslem snad všech obyvatel bylo železářství, což umožnila bohatá a přístupná ložiska kvalitních železných rud. A k tomu přistupovala práce v lese, neboť hutě pro svoji činnost potřebovaly obrovské množství dřeva. Při klášteře byla vystavěna Klášterská železná huť, která zpracovávala železnou rudu. Pro její provoz dodával surovinu m.j. i důl ve Kvani. Ještě ve druhé polovině 19. století předaly do hutě ke zpracování 430 tun krevele.

Snaha nalézt kvalitní železnou rudu trvala již od 16. století. V roce 1671 našel těňský horník Stanislav Hamerský „*v dolech kvaňských bohatou rudu, která byla dobrou podmínkou pro další provoz Klášterské železné hutě*“. Poněkud drastickou metodu k nalezení dalšího vhodného ložiska zvolil zbirožský hejtman Samuel Ignác de Bois, který roku 1687 ohlásil dvorské komoře, že horníkovi Stanislavu Hamerskému, výše zmiňovanému, člověku „*nedbanlivému avšak nejповědomějšimu*“ pohrozil, že pokud nenajde opět lepší rudu vhodnou pro huť, bude „*v díle odbyt*“, tedy propuštěn. Tato pohružka na Hamerského zapůsobila a v Těních prorazil novou štolu s dobrou rudou. Byla takové kvality, že „*jí rovná dávno spatřena nebyla*“.

Povrchová těžba železné rudy byla v roce 1780 změněna na těžbu hlubinnou. Toho roku byla totiž ve Kvaňském dole otevřena nová štola, která ústila u Zaječova. Její šachta byla 49 m hluboká.

V knížce *Železářství v Čechách jindy a nyní*, kterou vydal Mont. Dr. Josef Hrabák, c.k. dvorní rada, emeritní rada horní akademie v Příbrami roku 1909, je uvedeno: „*Skoro východně od Zaječova, asi 1 kilometr severovýchodně od Svaté Dobrotivé, leží důl Kvaňský (Kliner Zeche), pro železářny Zbirovské z nejrozsáhlejších a z nejdůležitějších. Důl tento jest prastarý, neboť zarostlé obvaly, které se po výchozech tamního železnorudného uložení do délky přes 1 kilometr táhnou, jsou vyznačeny na mapě z 18. století, o kteréž zmínka při dole Zaječovském se stala*“.

Klásterská huť byla uzavřena v roce 1817. Zrušením této huti nastaly pro téměř sto dělníků, kteří zde pracovali, existenční starosti. Jistou záchranou byla domácí výroba cvočků a hřebíků, ale o tom později.

*Zatopená štola
„U Haldičky”.*

A tak jedinou vzpomínkou na doby hornické slávy Kvaně jsou stopy po dobývání železné rudy. Ve směru od Zaječova k Vitince například lokalita V Hůrce a V Březině, propadlá štola směrem ke Kozojedům, Ciprova halda Na Veltrovu, halda zvaná Na Barborce, šachta pod Horní Kvaní, halda Na Haldičce, z pod které vychází natolik vodnatá štola, že odtud byl v roce 1964 vybudován vodovod pro Kozojedy. Pod Horní Kvaní nalezneme šachty V Roklích, kde se v letech 1952–1954 kutalo. Zde byly v hloubce do 30 m nalezeny štoly a z nich byl veden průzkum až do hloubky 100 m. Pod Horní Kvaní byly haldy, zvané V Horách, kde se v roce 1954 propadla štola do hloubky 20 m. To samé se stalo i nad Kozojedy směrem na Jivinu v tzv. Vlčích jamách.

Huť tedy zanikla v roce 1817 a dělníci museli hledat jinou práci. V roce 1854 pracovalo ve Kvaní 7 hřebíkářských dílen. Pracovalo v nich 7 mistrů a 3 pomocníci (pro zajímavost je třeba uvést, že např. ve Strašicích pracovalo v té době 30 hřebíkářských a 1 cvočkařská dílna, v Mýtě 28 hřebíkářských a 1 cvočkařská dílna a v Zaječově 3 cvočkařské a 5 hřebíkářských). O dva roky později však je ve Kvaní evidován pouze 1 hřebíkářský a 1 cvočkařský mistr.

Avšak o 9 let později bylo již vše úplně jinak. V tomto roce zachytila statistika soudního okresu Zbiroh ve Kvaní 7 hřebíkářských a 7 cvočkařských dílen, v nichž mimo mistrů pracovalo 65 pomocníků, kteří po celý rok vyráběli tzv. šindeláky a hřebíky do bot.

Časy se však měnily, poptávka po cvočcích po skončení první světové války ustala, hřebíky se začaly vyrábět strojově v továrnách. Obyvatelé Kvaně začínali podnikat i v jiných živnostech. Dochoval se seznam padesáti živností za roky 1897 až 1950, dále pak časopis „O obci a živnostnících“ uveřejnil v roce 1934 seznam některých kvaňských živnostníků.

Z nejstaršího seznamu vybíráme živnosti čp. 1 - 50:

Jméno	Bydliště	Živnost	Od roku
Lev František	Kvaň 29	hostinská a výčepnická a prodej piva v zákonitě uzavřených lahvích	1904
Ernest Václav	Kvaň 7	zámečnická	1904
Černý Eman	Kvaň 38	obuvnictví	1908
Jaroš Jan	Kvaň 9	obuvnictví hostinství a výčep	1910 1912

Kratochvílová Františka	Kvaň 11	obchod vepřovým dobytkem	1911
Kotva Josef	Kvaň 6	zámečnictví	1913
Cipra František	Kvaň 29	živnost hostinská a výčepnická	1913
Endršt Václav	Kvaň 34	podkovářství	1913
Hroudová Anna	Kvaň 16	krejčovství ženských a dětských oděvů (bez pomocnic a učednic)	1924
Jaroš Josef	Kvaň 9	hostinství a výčep	1924
Ungr Karel	Kvaň 34	podkovářství	1926
Srpová Anna	Kvaň 17	prodej piva v lahvích	1930
Vajnerová Anna	Kvaň 13	obchod potravinami	1930
Vajnerová Anna	Kvaň 13	prodej piva v lahvích	1931
Charvátová Terezie	Kvaň 36	prodej piva v lahvích	1931
Vajnerová Anna	Kvaň 13	ambulantní hokynářství	1931
Jaroš Antonín	Kvaň 11	prodej piva v lahvích	1932
Pichl Antonín	Kvaň 45	ambulantní hokynářství v kiosku u čp. 45	1937

Zmiňovaný časopis O obci a živnostníci z roku 1934 uvádí některé kvaňské živnosti:

Hostince: Cipra František, Jaroš Josef, Srp Antonín

Koláři: Rejšek Jan, Šnajdr Alois

Kováři: Unger Karel

Obuvníci: Šmíd František

Porodní asistentky: Drncová Veronika

Trafiky: Holman Jan, Skuhravý Karel

Z výše uvedeného je vidět, že v období okolo 1. světové války nejen železo a dřevo, ale i soukromé živnosti jiného rázu živily místní obyvatele. Je otázkou, jak?

4. RODÁCI KVAŇŠTÍ

Jistě se neurazí ti, kteří dosud žijí a nebudou jmenováni.

Proto se zaměříme jen na ty, kteří již delší dobu nejsou mezi námi.

A budou tři.

Johann Nepomucký Baley, Kvaň 38 – klavírník.

Narodil se 20. ledna 1794 otci Františkovi (povoláním handlíř) a matce Anně Brantnerové, zemřel 3. dubna 1876 v Plzni. Jeho starší bratr Mikuláš založil v Plzni klavírnickou živnost a Johann se ve svých 25 letech, v roce 1819, přestěhoval za ním. Dne 4. února 1823 se oženil a v matrice je zapsán jako výrobce hudebních nástrojů. Od té doby se stal prvním uznávaným stavitelům klavírů v Plzni. Zde vlastnil dům čp. 41 ve Střelecké ulici na Pražském předměstí. Dva klavíry a jedno pianino z jeho dílny jsou vystaveny v Českém muzeu hudby v Praze.

Dne 29.8.2006 vyšlo na DVD album klasické hudby (www.musicabona.com/catalog/HF_0005-2.html.en), kde jsme si mohli v roce 2006 poslechnout skladby Bedřicha Smetany Luisas polka, Dahlia polka, From Student Life, Memories of Pilsen a Grand Pianoforte. Tyto Smetanovy skladby byly interpretovány na originálním pianu, vyrobeném naším rodákem Johannem Nepomuckým Balleym. Je-li album na internetu dostupné ještě dnes, nevíme.

Jan Kasík, Kvaň 42 – skladatel.

O tomto kvaňském rodákovi víme jen to, že byl skladatelem mužských sborů, pochodů a taneční hudby. Narodil se 16.5.1863 otci Janovi a matce Cecílii, rozené Komentové, zemřel 10.2.1932 v Brně. Tiskem vydal skladby na piano nazvané „Matince“, „Sur la redote“ (valc) a valčík „Naše krásky“. Vlastním nákladem vydal „Pět písní: 1. Kvetl jasmín, 2. Pobožný milý, 3. Zda se smí?, 4. Je pozdě, 5. Přál bych si jednou“ a píseň s průvodem piana „Cestičkou“.

Jan Anýž, Kvaň 26 – legionář.

Narozen 29.10.1875 otci Antonínu (povoláním rolník) a matce Anně, dceři Josefa Černého (povoláním důlní z Nové Vsi 9). Napsal vzpomínky o životě lidí na Kvaňi a Vojtovic statku (Kvaň 26) nazvané „V rodném kraji“, které se zachovaly ve strojopise.

V „Albu Velezrádců – velezrádné rejdy Čechů za hranicemi“, vydaného nákladem pražského knihkupce Aloise Hynka v roce 1919, je uvedeno:

„Anýž Jan, narozen 1875 v Kvani, okres rokycanský, narozený a příslušný tamtéž, rolník, sloužil u c.k. domobraneckého pěšího pluku č. 38, 9. pochodová setnina. Jest internován jako lesní dělník u Molčanskýho lesního úřadu Kordon, Okov, gubernie Tomská. Po jmenovaném, který jest zřejmě v ruském zajetí, bylo pátráno neznámými osobami ve velezrádném, v Rusku vycházejícím časopise Čechoslovan, čís. 424 17. června 1915 v rubrice Hledají se.“

Na Jana Anýže se zachovala ještě jedna vzpomínka tak, jak je písemně zaznamenána dle vyprávění Antonína Hoška a Josefa Balého. Zde její doslovný přepis:

„Jan Anýž (strýc Johan). Vystudoval zemědělskou školu. Před odchodem na vojnu byl starostou ve Kvani. Odešel na vojnu, byl legionářem v Rusku a vrátil se asi v roce 1921–1922. Chtěl hospodařit na statku, který vyhořel. Na stavbu nového vzorového statku měl příslib 75% nákladů od státu. Pro neshody se sestrami však ke stavbě nedošlo.

Odešel do Prahy, kde byl zaměstnán u vojenského soudu. Pracoval tam až do penze. Po penzi bydlel na Kvani. Oddán byl dne 4.10.1923 v Praze u Sv. Štěpána s Miladou Mronerovou, roz.Pacovskou z Velvar. Velmi dobře psal, ale mnoho toho nenamluvil. Rozhovořil se nejvíce, když mu bylo ukřivděno nebo když se naštvál. Posledními příbuznými jsou sourozenci František, Antonín a Pavel Anýž.“

5. HASIČI

23. října 2009 oslavil Sbor dobrovolných hasičů ve Kvani a Zaječově 117. výročí svého založení. Proto se o vzniku hasičského spolku musíme také zmínit, i když jen stručně. Rozsáhlejší povídání by mělo být součástí další uvažované knížky.

Obyvatelé Kvaně a místní zastupitelé se myšlenkou založit hasičský sbor začali zajímat v roce 1892. V širokém okolí totiž docházelo k častým požárům, neboť většina chalup a usedlostí byla dřevěná, krytá šindelem a doškami.

Proto v tomtéž roce zakoupila obec nákladem 680 zlatých hasičskou stříkačku a 20 m hadic. Dne 23. října 1892 založil kvaňský starosta Antonín Brand s místními občany hasičský spolek a byl ustaven jeho výbor. Dne 5. ledna 1893 byly schváleny Stanovy a následující den se v hostinci U Kunců sešla první

valná hromada. Starostou sboru byl zvolen Čeněk Šoltys a jeho zásluhou byla postavena hasičská kůlna.

Po první světové válce, v jejímž průběhu byla činnost sboru utlumena, se konala slavnostní schůze 15. září 1918. V té době měl sbor 65 členů, z toho 54 činných a 11 přispívajících. Hasiči vyjížděli k požárům v Malé Vísce, Zaječově, Olešné, Jivíně, Komárově, Hvozdcí a v Mýtě.

Po druhé světové válce se sbor omladil a v roce 1951 začala výstavba nové požární zbrojnice. O rok později byla dokončena a hasičům předána s novou motorovou stříkačkou a s novým vybavením.

Po sloučení obcí Kvaň a Zaječov se v roce 1976 sloučily i požární sbory a vznikla myšlenka postavit ve středu obce novou požární zbrojnici.

Kvaňští hasiči v roce 1953.

6. POMÍSTNÍ JMÉNA

Soupis pomístních jmen vydal v roce 1967 Ústav jazyků literatur ČSAV v Praze a v roce 1977 Ústav pro jazyk český ČSAV, místopisná komise. Údaje pro zmíněné publikace poskytl pan Josef Švandrlík z Kvaně čp. 117, narozený v roce 1905, přezdívaný Medový král. Čtenářům pak předkládáme doslovný přepis.

Přímo ve vsi na Horní Kvaní stávala zvonička a staleté stromy, které jsou chráněny. Zvonička bylo roku 1950 zbourána, ale stále se zde říká „u Zvoničky“.

Od Drah směrem ke Koutu stojí dvě velké lípy, též chráněné, u kterých se říká „u Fajfčíkojc“ nebo „u Fajfkárojc lípek“. Tyto lípy zasadil před více než 100 roky sedlák Jícha, když koupil statek od sedláka Vajnara (zvaného Kuchař). A protože jeho bratr vyráběl dřevěnky fajfky, tzv. „kvaňky“, které byly posílány do světa, zůstalo pojmenování Fajfčíkojc nebo Fajfkárojc a je dodnes užívané.

Směrem od Dolní Kvaně ke Kozojedům nachází se velmi zamokřená louka, kde při cestě bývala studánka, které se říkalo „Klajnarka“ a dodnes se tam říká „u Klajnarky“. Studánka stávala asi 50 m od domů v Kozojedech směrem k horní části domů ke Kvaní, po pěšině cesta k Ciprom na Kvaní dříve bývala, dříve se odtud brala voda.

Jméno „Beranka“ jest jméno hájovny, která stávala pod hřebenem kopce Beranu, která jest již zbořena a stále se tam říká u Beranky. Dříve zde byl hajný Záruba.

Pod Horní Kvaní asi 80 m stával velký kříž a 2 lípy, což jest dneska již zrušeno, ale stále se zde říká u Kříže. Jde zřejmě o křížek pod Charvátojc.

Čihadlo neb Vitinka jest skupina 6 domků, které se nachází poblíž lesa a větším kopci, kde mívali a dosud mají myslivecká jednota čihadla, odkud pozorují vycházení zvěře z lesa a provádí pak odstřel. Od toho je pojmenování osady.

Nad Kozojedy nachází se lom na písek, kde se teď říká „Na pískové“, z druhé strany směr Jivina se říká „Ve vlčích jamách“, což jsou samé propadané šachty.

Od Dolní Kvaně ku Koutu vypíná se tak zvaný Matějkojc vrch, při kterém stojí dvě velké hrušky, kde se dodneska říká „u Matějkojc hruštiček“. Z druhé strany jsou dva kamenolomy, odkud se stále bere štěrk, a říká se zde v lomech a směrem od příbramské silnice (od statku pana Puchmeltra a od závory) k vrchu se říká „Na valech“.

V Roklích pod vsí neb Horní Kvaní se říká na „propadených šachtách“, kde bylo dolováno v 17. a 18. Století. V roce 1952–1954 bylo zde kutáno a zjištěno,

že v hloubce 25 až 30 m jsou štoly, po kterých byl dělán průzkum až 100 m, pod těmito štolami až 15 metrů jsou jiné, které byly celé zatopeny, kde průzkum nebyl možný, proto zde bylo kutání zastaveno. Byly dělány na různých místech předvrty a propadly se též do šachet. Rokle se říká v Horní Kvaně pod hostincem u Ciprů směrem ke Kozojedům, u pěšiny vedoucí do Kozojed.

„Od Hor“ směrem ke Kozojedům nachází se Ciprova halda, na které se říkalo „na Veltrochu“. Jest to název po šachtě, která zde byla a Cipra býval majitelem.

Pod Horní Kvaně se říká „V Horách“. Jsou to dosti velké haldy vyvážky a méně cenné rudy, které již bylo mnoho odvezeno na stavbu silnic a různých komunikací. Nad těmito horami 8.7.1954 při silných deštích, které trvaly skoro týden, se propadla šachta do hloubky as 20 m a šířky as 5 m, do které se svážel do dneška kámen z polí. Bylo to od Haldičky ve vzdálenosti 100 m k horní části Kozojed, jak bývala studna. Kamení se odváželo m.j. na stavbu silnice Kvaň – Malá Víška.

Směrem od Horní Kvaně ke Kozojedům nachází se halda vyvážky z dolů, která jest dnes osázena třešněmi, z pod které vychází štola, kde jest plno vody a byl odtud v roce 1964 pro celou osadu Kozojedy vybudován vodovod až pro 60 domků. Na tomto místě se říká na „Haldičce“.

Směrem ode vsi k Čihadlu se říká „v Hůrce“ a dále „v Březině“, což jsou pojmenování po šachtách. Pod Březinou je propadená štola a stojí tam velká bříza. Tvar propadení podobá se chodbě. „Hůrka“ je první vršek u Horní Kvaně směrem k lesu, druhý vršek „v Březině“ je pod Vitinkou.

Podél cesty, která vede podle hor pod Horní Kvaně, nachází se halda, která jest již dnes porostlá, na které se říká „na Barborce“. Jak tento název vznikl někteří staří lidé říkají, že jest to název šachty a jiní zase, že sem chodívala pomatená žena, po které se tu tak říká. Na straně k Zajechovu stávala u této haldičky hruška.

Tolik tedy k pomístním jménům ve Kvaně. Ještě snad se používají a tak neškodí připomenou jejich vznik, historii či význam.

7. ZANIKLÉ DOMY

Jsou domy, které se v určité podobě zachovaly od svého postavení až do dnešních dnů. Jsou samozřejmě zmodernizovány, ale jejich základem jsou ty

původní. Některé domy však zanikly – byly vzhledem ke svému stavu zbořeny nebo vyhořely a na jejich základech byly postaveny domy nové. Některé z nich obdržely nová popisná čísla, u některých byla ponechána ta původní. Podívejme se, které z domů podle nám známých pramenů ve své původní podobě zanikly.

- č.p. 4 „U Hebedů“ v Kozojedech – číslo zůstalo
- č.p. 9 stálo „U Jaroše“ čp. 9
- č.p. 11 „U Jarošky“ naproti Janu Švandrlíkovi
- č.p.13 „U Vajnarky“ kiosky v Koutě v kasárnách
- č.p. 13 pod „Veigentojc“ – vyhořel
- č.p. 17 Adamikojc – dům dostal nové číslo č.p. 41 v Nové Vsi
- č.p. 21 „U Plešmídů“ – číslo zůstalo
- č.p. 22 „U Holmanů“ místo hasičovny „U vrby“
- č.p. 25 mezi „Budilojc“ a „Vojtojc“ (Miroslav Skuhřavý) v Koutě – nový domek postaven v roce 1922
- č.p. 26 „U Vojtů“ – vyhořel, číslo zůstalo
- č.p. 27 „U Vlachů“ – číslo zůstalo (František Cipra)
- č.p. 29 „U Ciprů“ – hospoda
- č.p. 36 „U Charvátů“ – číslo zůstalo (Josef Brůček)
- č.p. 38 „Kocůrovna“ u Anýžů v Koutě – nyní č.p. 43
- č.p. 43 „U Housků“ – pod Plešmídojc čp.21
- č.p. 45 „U Kubice“ – číslo zůstalo (Jaroslav Huml)
- č.p. 47 „U Morávků“ – bývalý MNV (Obecní úřad)
- č.p. 48 „U Firýtů“ – dům vyhořel, číslo zůstalo
- č.p. 59 „U Strnadů“ – Štěpničkojc, číslo zůstalo
- č.p. 62 hájovna mezi Kasíkojc a Fajfčíkojc „Na Drahách“
- č.p. 68 měl Ludva Srp hostinský, nyní František Hebeda
- č.p. 70 „U Štichů“ – Kozojedy, číslo zůstalo
- č.p. 79 Hostinec „Na Kozině“ – dům dostal nové číslo č.p. 42 v Nové Vsi
- č.p. 81 „U Smetanů“ – Vitinka, dům vyhořel okolo roku 1936
- č.p. 87 „U Krausů“ – dům dostal nové číslo č.p. 43 v Nové Vsi
- č.p. 90 „U Bělohlávků“ – Kozojedy nad Václavem Balým přes cestu
- č.p. 115 hájovna Okrouhlík předala číslo Václavu Kasíkovi
- č.p. 125 Frühauf – Kozojedy, rozbouráno, číslo stejné

Mimo tyto domy ještě nenávratně zmizela kovárna „U Ungrů“ (neměla své vlastní č.p.) a kaplička na návsi.

Dům čp. 15 a 14, kreslil Žák, 1971.

Dům čp. 22 „U Holmanů“, kreslil Josef Švandrlik, Žebrák 2009.

Dům čp. 23.

Původní podoba statku čp. 26, kreslil Jaroslav Anýž, 1952.

Statek čp. 28, kreslil Jaroslav Anýž, 1954.

Původní stavení čp. 36 v roce 1967.

Statek čp. 41, kreslil Jaroslav Anýž.

Dům čp. 42, kreslil Alois Charvát.

Dům čp. 43 (před zbouráním) a čp. 88 na Kvani.

Dům čp. 53, kreslil Jaroslav Anýž, 1953.

Dům čp. 74, kreslil Jaroslav Anýž, 1954.

Dům čp. 82 na Vitince.

Dům čp. 96, kreslil Jan Švandrlík, 1955.

Kout v roce 1933.

Kozojedy v roce 2006.

Horní Kvaň v roce 2006.

8. HISTORIE DOMŮ VE KVANI

Stavba MNV Kvaň, 24. červenec 1959.

Čp. 1

Nejstarším doloženým majitelem domu byl Jan Balý, který je uveden, že zběhl. V roce 1730 chalupu vlastní Pavel Veiner, v roce 1730 je majitelem uveden Bartoloměj Hrabák v roce 1771 Vojtěch Anýž. 11.5.1796 dům vlastní vdova Barbora Anýžová, ta jej prodala 13.2.1837 manželům Jan a Maria Hrabakowských za 348 zlatých, 1854 havíř Jan Hrabak s manželkou Marií a 7 dětmi, nádeník Jan Jícha a manželkou Kateřinou a 4 dětmi. Roku 1894 je již majitelem havíř Josef Velvarský, který má s manželkou Johannou, roz. Jíchovou 5 dětí. V podnájmu zde žije havíř František Kratochvíl s manželkou Františkou a 3 dětmi. Je zajímavé, že dcera Marie je ve svých 22 letech již vdovou. V roce 1921 je majitelkou domu uvedena Johana Velvarská, která zde žije s dcerou Dobromilou, snachou Annou a vnoučaty Dobromilou a Bohumilem. Současným majitelem je Václav Šlapák z Teplic.

Čp. 2

Roku 1700 vystavěl chalup otec Jiříka Krause. Roku 1730 je uváděn Jiřík Krauz, roku 1747 Jan Sýkora a roku 1787 rovněž Jan Sýkora, od 19.11.1811 Tomáš Srp (+ 23.8.1834), od 13.10.1834 dcera Barbora Jíchová, roz. Srpová, od 7.6.1845 ženich Jan Veselý s manželkou Barborou, 1854 havíř Jan Veselý s chotí Barborou a 5 dětmi. Jeho syn, havíř Václav Veselý, je majitelem v roce 1894, kdy zde bydlí s manželkou Barborou, roz. Humlovou a 5 dětmi. V roce 1921 chalupu vlastní Václav Veselý, dělník, který zde žije s manželkou Barborou. Jejich syn Antonín, soustružník kovů v Akciových železárnách v Komárově zde bydlí se svou manželkou Marií a dětmi Josefou a Josefem. Současným majitelem je Ivan Vaselý z Prahy.

Čp. 3

Po Janovi Arnoštovi roku 1683 na grunt přišel Jakub Pletner. V roce 1706 je zde uváděn Jiří Plotter a v roce 1720 Jiřík Černý. V roce 1723 zde bydlí Jan Holman, 7.7.1730 Bartolomej Charwat, 29.10.1730 Waczlaw Kautszky, 2.11.1745 Martin Kautsky, 22.2.1771 Waczlaw Kautsky, 1797 Václav Kautský, 27.8.1805 Antonín Kautský (*1786, +1856), 15.7.1848 „Svadební smlouva“ mezi rolníkem Antonínem Kautským (*1821) a Annou Strnadovou (*1829). V roce 1854 měli 3 děti. Ovšem již roku 1894 zde žije rodina rolníka Václava Humla, tj. manželka Veronika, roz. Pěnkavová, dcery Barbora a Marie a vdovec František Huml. V roce 1921 je majitelem Václav Kaucký, zámečník Akciových železáren v Komárově, který zde žije se svou ženou Cecílií a dvěma dětmi Alžbětou a Václavem.

Současnými majiteli jsou Anna a Rudolf Zajacovi.

Čp. 4

Nejstarší zmínka je z roku 1655, kdy je zde uváděn Jan Uhlíř, 3.12.1683 Karel Svejkovský, 15.12.1691 Šimon Kraus, 28.1.1699 Anton Hebeda, 12.11.1699 Krystoff Hebeda, 16.11.1735 Jakub Hebeda, 22.10.1772 Jozef Hebeda, 1797 Josef Hebeda, 4.8.1830 syn Jan Hebeda, 1854 rolník Jan Hebeda s manželkou Marií a 6 dětmi, jeho bratři Antonín, František a Josef, navíc Franz Bernard. Rodina Hebedova, vlastníci grunt již od roku 1699, zde žije nadále i roku 1894. Majitelem je rolník František Hebeda, který má s manželkou Albertinou dvě dcery.

V roce 1921 je majitelem František Hebeda, rolník s manželkou Albertinou. Jako pomocníci v hospodářství zde pracuje syn František a dcera Terezie, druhý syn Josef se učí truhlářem a dcera Hermína navštěvuje školu. Současnou majitelkou je Helena Rathouská z Neumětel.

Čp. 5

Roku 1690 dům vystavěl otec Václava Kauckého. Chalupu v roce 1730 dědí Václav Kaucký. 10.4.1733 je zde uváděn Jan Hollmann, 30.10.1752 Pawel Holman, 8.2.1770 Tomáš Weiner 1797 Tomáš Weiner, 25.4.1834 dědí syn, obuvník Franz (*1811) a ten den jeho svatební smlouva s Marií Kratochvílovou. V roce 1854 již mají 10 dětí. Spolu s nimi zde v roce 1854 žila Franzova matka, vdova Anna a v podnájmu krejčí Matěj Kaucký s manželkou Annou. Majitelem domu je v roce 1894 Václav Ernest, který však bydlí v čp. 7. Dům tedy pronajímá a žijí zde: dělník Jan Kros s manželkou Barborou, roz. Ernestovou a synem Janem, padlá Josefa Hrabalová s nemanželským synem Antonínem, pastýř František Šnajdr, Anna Kuncová, Jan Vajnar (v soupisu duší pozn. „blázen“), cvokař František Hruška s manželkou Barborou, roz. Kašákovou a 3 dětmi. Tedy dosti různorodá společnost nebo to jsou všechno příbuzní majitele V. Ernesta. V roce 1921 jako zámečník v Akciových železárnách v Komárově pracuje Václav Ernest, majitel chalupy. Žije zde s manželkou Amálií a dětmi Růženou, Františkem a Bohumilem. Iniciály Václava a Amálie Ernestových jsou uvedeny na střeše stavení dodnes. Současnými majiteli jsou Eva a Oldřich Legemzovi.

Čp. 6

Chalupu v roce 1730 vlastnil Václav Ječmen, v roce 1741 Jan Svoboda, 1747 Jan Charvát, 1753 Vojtěch Anýž, 1766 Jan Charvát, 1770 Antonín Charvát. 5.4.1837 zámečník Josef Kotva a 6.4. t.r. svatební úmluva s manželkou Annou. Ti zde žijí i v roce 1854 a mají 7 dětí. Syn Josef Kotva, zámečník, zde roku 1894 bydlí s matkou Annou, manželkou Annou, roz. Šnajdrovou a 7 dětmi. V roce 1921 zde byla zámečnická dílna, kterou provozoval Josef Kotva, domácnost vedla manželka Josefa. Společně s nimi zde žil vnuk František Šalený, který pracuje jako zámečník v Akciových železárnách v Komárově. Současným majitelem je Karel Kotva z Hořovic.

Čp. 7

1.1.1759 je majitelem uváděn Jann Hossek, 28.12.1765 Wawrzinecz Unger, 5.4.1815 chalupu dědí Majdalena Ungrová, 23.5.1834 uzavírá svatební smlouvu s Waczlawem Ernestem. V roce 1854 mají již 6 dětí. Společně s nimi havíř František Bernard s chotí Annou, vdova Marie Pašková se 3 dětmi a kovář Jan Pašek s chotí Marií a 5 dětmi. Majitelem je zámečník Václav Ernest, který pronajímá čp. 5. V domě bydlí roku 1894 s manželkou Kateřinou, roz. Krnoulovou a 4 dětmi. 29.července 1895 po 12.hodině v noci zde vypukl požár takové intenzity, že zůstaly jen holé zdi. Panu Ernestovi shořela i zámečnická dílna. V roce 1921 je majitelem chalupy Václav Kratochvíl, v podnájmu zde žije Jan Holman, slévač komárovských železáren s manželkou Žofií, rovněž dělnicí a dcerami Annou a Věrou. Současným majitelem je Václav Příbyl.

*Zaniklý
dům čp. 7.*

Čp. 8

20.5.1780 je zde uváděn Jann Pelikán, 10.8.1805 Jozef Pelikán, 20.4.1821 Václav Šneider. 1854 kovář Hynek Bernard s Marií a 4 dětmi, nádeník Jan Ježek s Františkou a 2 dětmi a Anna Mazinová s dcerou Marií. Hutník Josef Bernard s chotí Terezií, roz. Hrabákovou, jsou majiteli domu v r. 1894 a mají 4 děti. V roce 1921 je majitelem Josef Hrách, zámečnick Akciových železáren v Komárově. Dále jsou v soupisu uváděni Anna, Josef, Marie, Růžena Hráchovi a v podnájmu zde žijí Marie, Josef (horník železné rudy komárovských železáren), Terezie, Anna Bernardovi. Současnými majiteli jsou Pavel, Petr a Anna Štefundová.

Čp. 9

Pavel Vayner roku 1743 koupil chaloupku od vdovy po Pavlovi Balejovi, Pavel Veiner je zde uváděn v roce 1783, 1787 Jan Wainer, 15.9.1804 Matiej Hudec a 24.7.1822 havíř Franz Charvát. V r. 1854 s manželkou Rozalií mají 7 dětí a s nimi tu žije i rodina cvokaře Josefa a Anny Kasíkových. Majitelkou chalupy je v roce 1894 vdova Barbora Jíchová, roz. Humlová. Žije zde se 3 dětmi, kromě nich ještě dělník Josef Jícha s manželkou Terezií a 3 dětmi a cvokař Václav Šlapák s manželkou Annou, roz. Havlovou a dvěma dcerami. V roce 1921 je majitelkou chalupy vdova Terezie Jarošová, která zde provozuje hostinec. Společně s ní zde žije její tchán Josef Jaroš s manželkou Antonií a synem Josefem a dcerou Annou.

V seznamu z roku 1921 je uváděno č.p. 9 a), u kterého je poznámka „rozbou-ráno“. Současným majitelem je Jiří Měchura z Hořovic.

Čp. 10

Nejstarší zápis o této chalupě je z roku 1652, kdy je zde uváděn Jan Kuncl. Před ním chalupu vlastnili Bárta Mlynář a Kryštof Svoboda. Jan Vajner je zde uváděn v roce 1656, Jan Hanýž roku 1678, roku 1688 Václav Vajner a v roce 1691 Jiří Hanzlík. V roce 1697 Jakub Stupka a v roce 1702 Krysztoff Poch, 18.10.1736 Jirži Poch, 28.4.1770 Jirzi Wacslaw Poch, 11.3.1772 Waczlaw Jedliczka, 1792 Franz Anýzc, 12.2.1793 Jozef Pelikán, 7.5.1821 Franz Pelikán, 31.10.1837 jeho svatební smlouva s Annou Smetanovou. V roce 1854 mají 5 dětí a žije zde i Franzův otec s manželkou Barborou a dvěma dcerami. Jedna z nich, Johanna, si bere rolníka Čenka Šoltyse a roku 1894 mají dvě děti, Josefa a Annu. V roce 1921 je majitelem rolník Josef Šoltys, žije zde s manželkou Marií a dcerou Marií. Dále je zde uváděna jeho matka Johana s dcerami Annou, Marií a Josefou a vnučkou Annou. Současnými majiteli jsou MUDr. Josef Slivka a Helena Slivková z Berouna.

*Stodola u čp. 10
a zaniklé čp. 11 (vpravo).*

Čp. 11

První zápis o této chalupě je z roku 1787, kdy je zde uváděn Waczlaw Swamberg, 14.6.1831 dědi syn, láterník Waclaw. Ten tu v r. 1854 žije s manželkou Annou a 6 dětmi. Současně i voják Vojtěch Švamberg (*1815) a sedmičlenná rodina láterníka Václava Srpa. Roku 1894 vlastní dům vdova Jozefa Nezbedová, která zde žije se 4 dětmi. Bydlí tady i sekáč Václav Kratochvíl s manželkou Marií a dvěma dětmi. V roce 1921 je majitelem Antonín Jaroš, který pracuje jako cvokař pro obchodníka Františka Pelikána. Domácnost vede jeho žena Josefa, dále zde žije jejich syn Josef. V podnájmu je zde František Hošek (pomocník a mazač v Komárově) s manželkou Terezií a dcerami Marií, Josefou, Barborou a Annou.

Původní stavení stálo vedle čp. 10 naproti Janu Švandrlíkovi čp.146, dům byl rozbourán a na jeho místě je dům Karla Dostála z Prahy. Čp. 11 obdržela v roce 1975 novostavba Jiřího a Marty Kratochvílových v Kozojedech.

*Rozebírání domu čp. 11
„u Jarošky“ na Kvani.*

*Dům čp. 11
v Kozojedech.*

Čp. 12

V roce 1815 je zde uváděn havíř Jan Schneider (*1794), 1854 jeho syn, havíř Jan Schneider (*1824) s manželkou Josefou a dvěma dětmi, zároveň jeho rodiče Jan a Anna i jeho bratr Augustin. V domku navíc žije obuvník Jiří Tráva s chotí a dvěma dcerami. V roce 1854 zde bydlí 11 osob. O 40 let později bydlí v domě již jen sekáč Jan Šnajdr s manželkou Annou, 4 dětmi a s tetou Annou Šnajdrovou. V roce 1921 je majitelem Jan Šnajdr, dělník Akciových železáren v Komárově, který zde žije s manželkou Annou, v podnájmu zde bydlí Ferdinand Vajner (tovární dělník Akciových železáren v Komárově) s manželkou Marií a dětmi Josefem, Annou a Ferdinandem. Současným majitelem je Ing. Vladimír Tykvart.

Čp. 13

Dům čp. 13 stával údajně na místě čp. 49 (dům rodiny Veigentových na Kvani). V letech 1907 a 1921 není o tomto domu žádný záznam. V roce 1930 je u čp.13 uváděna živnost Anny Vajnerové, která měla obchod s potravinami a prodej piva v lahvích v Koutě (v objektu kasáren u lesa). Dům se stodolou v Koutě byl armádou zbourán. Číslo popisné obdržela v roce 1958 novostavba Otty Kratochvíla v Kozojedech. Současným majitelem je Petr Kratochvíl.

Dům čp. 13 v Kozojedech.

Čp. 14

V roce 1740 vystavěla chalupu vdova Eva po Janu Ungrovi, který se na horách zabil. V roce 1753 chalupu vlastní Matiej Unger, 12.9.1822 Anton Unger. V roce 1854 je majitelem havíř Jan Unger, v domku bydlí jeho žena Marie, synové František a Josef, matka Majdalena, bratr František, láterník František Dvořak s manželkou a dvěma dětmi a konečně manželé Václav a Marie Ungerovi s dětmi Hynkem a Marií - 14 osob. A konečně roku 1894 bydlí v domě havíř František Unger (*1840), jeho žena Marie, ro. Švamberková, jejich 4 děti, z nichž dcera Marie se synem Aloisem, Františkův zeť, slévač František Rydrych s manželkou Annou, roz. Ungerovou, jejich dva synové a příbuzná, vdova Anna Ungerová. V roce 1921 je majitelem domu Jan Pavlis, smaltýř v Akciových železárnách v Komárově, žije zde s manželkou Cecílií. V podnájmu zde bydlí Josef Vajnar (dělník v železárnách v Komárově) se ženou Aneškou a dcerou Marií. Současným majitelem je Jan Študent.

Čp. 15

Prvním majitelem je uváděn Matěj Wolák, v roce 1675 je zmiňován Jan Vajner a v roce 1700 jeho syn Jan. 18.6.1735 Tomas Weiner, 27.5.1744 Jozeff Jícha, 9.2.1767 Matěj Schneider, 5.10.1805 Josef Schneider. Jeho syn, rolník Josef Šnajdr je zde uváděn v r. 1854 společně s matkou, vdovou Majdalenou Schneiderovou, s manželkou Barborou a se svými sourozenci Antonínem a Benignou. Rolník Josef Šnajdr, nar. 17.9.1869 zde s manželkou Annou, rozenou Štochlovou, dvěma syny a bratrem Antonínem bydlí v r. 1894. Těm dne 18.6.1887 vyhořelo celé stavení i stodola. V roce 1921 je majitelem rolník Josef Šnajdr, který zde žije se svoji manželkou Annou a dětmi Josefem, Václavem a Josefou. Současným majitelem je Mgr. David Kolář z Hořovic a Sandra Štoudová z Kvaně.

Čp. 16

První zápis o této chalupě pochází z „Dominikální knihy“ z let 1730 až 1796, kdy je zde v roce 1730 uváděn Kašpar Švamberg, v roce 1741 Jan Švamberg a v roce 1788 Daniel Sshwamberg. Po něm chalupu dědí 24.2.1835 syn Antonín. Ten má v r. 1854 s manželkou Annou 4 děti. Spolu s nimi zde bydlí jeho matka Rozálie Švambergová, jeho sestry Rozálka a Marie, navíc ještě vdova Anna Vodrážková s dcerou Josefou. V roce 1894 je dům ve vlastnictví horníka Františka Švamberka, který má s manželkou Josefou, roz. Hebedovou 4 syny. V roce 1921 je majitelkou domu Josefa Švambergová, výminkářka. V podnájmu zde bydlí Jan Švamberg (dozorce na horách Akciová společnost Komárov) s manželkou Annou a dětmi Janem a Růženou. Současnou majitelkou je Věra Tomášková.

Čp. 17

Původní čp.17 stávalo vedle čp.16 v lese v Koutě. Když toto stavení vyhořelo, tak majitelé panství jej vzhledem k pytlacení nepovolili na tomto místě postavit. Obyvatelům domu přidělili k nové výstavbě pozemek u tehdejšího rybníka „Na Šibali“ (nyní Nová Ves čp. 41 Josef Adamik). Čp. 41, 42 a 43 v Nové Vsi byly vyjmuty před rokem 1898 z katastru obce Kvaně. Volné čp.17 obdržel v roce 1923 dům Františka a Anny Srpových v Koutě, kteří si jej postavili na místě vykáceného lesa. Současnou majitelkou je Eva Jíchová.

Dům čp. 17 je uváděn v „Dominikální knize“ společně s čp.16. První zápis k tomuto domu je z roku 1758, kdy je zmiňován majitel Wáclaw Švamberg. V roce 1795 je zde uváděn Karel Kasík. 27.3.1811 Josef Kasík, 9.11.1811 Franz Ernest. V roce 1854 v domku žijí: krejčí Josef a Anna Posovi se 4 dětmi, nádeník Jan Ernest, zámečník František Ernest s manželkou Annou a 8 dětmi, sekáč Josef Balej s chotí Barborou a 2 dcerami = 21 lidí. Roku 1894 není v kronikách kláštera u tohoto domu žádná poznámka.

*Dům čp. 17
v Koutě byl zbourán
v roce 2008.*

Čp. 18

V roce 1753 je uváděn Josef Posz, 13.5.1758 Tomáš Šlapák, 9.12.1800 Josef Šlapák, 10.2.1804 Václav Šlapák, 24.11.1841 krejčí Antonín s manželkou Kristinou a 3 dětmi. V roce 1854 již mají děti 7. V tom roce zde zároveň žije rodina havíře Františka Šlapáka, který má s manželkou Lidmilou 5 dětí. V tomto domě bydlí o 40 let později sekáč Josef Vajner s manželkou Terezií, roz. Humlovou a 4 dětmi. V podnájmu zde žije vdova Anna Komendová. V roce 1921 byl majitelem Antonín Šnajdr (drvoštěp) s manželkou Evou a syny Antonínem a Bohumilem (oba byli pomocnými dělníky u vysokých pecí v Komárově), dcerami Annou a Vlastou a syny Aloisem, Václavem a Adolfem. V podnájmu zde bydlí Karel Starý (soustružník kovů v Komárově) s manželkou Josefou. Dále jsou zde uvedeni dědeček Josef (cvokař bez práce) a babička Marie Vajnarovi. Současnými majiteli jsou Michal Chvojka, Blanka Rauscherová a Anna Skřivanová.

Čp. 19

První zápis k chalupě uvádí Pavla Tesaře, v roce 1675 je zmiňován Pavel Pos, v roce 1729 Matiej Pos, 26.6.1757 Matiej Poss, 10.4.1773 Jann Anyž, 8.5.1798 Jacek Pelikán, 26.6.1807 syn Jan Pelikán (*1780). Ten v roce 1854 je zde na výminku a v gruntu bydlí rodina jeho syna Františka. Ten má se svojí ženou Annou 4 děti. Rolník Josef Pelikán s manželkou Marií, roz. Novákovou a třemi dcerami zde žijí v roce 1894. Před tím, v roce 1891 byl zvolen delegátem do říšské rady spolu s p. Kebrdlem z čp. 23. V roce 1921 zde hospodaří majitel domu Alois Puchmeltr se svoji manželkou Marií. Žijí zde se svými dětmi Václavem, Marií a Josefem a tchánem Josefem Pelikánem a tchýní Marií Pelikánovou (výměnkáři). Současným majitelem je Regina Holá z Cheznovic a Václav Puchmeltr.

Čp. 20

V roce 1715 je zde uváděn Tomáš Vyskočil, roku 1721 Waczlaw Ježiek, 1.11.1738 Jann Wajner, 10.4.1773 Wojtich Weiner, roku 1797 Matěj Weiner, 27.8.1805 Antonín a 22.5.1843 František Weiner. Ten zde v r. 1854 bydlí se svojí matkou Annou, s manželkou Annou a 3 syny. A roku 1894 je v domě uváděn rolník Václav Jícha s manželkou Annou, roz. Hrabákovou a 3 dětmi. V roce 1921 zde bydlí rolník Václav Jícha s manželkou Josefou, syny Josefem, Antonem, Václavem a dcerami Annou, Marií a Josefou. Současnými majiteli jsou Jícha Antonín a Jíchová Emilie.

Čp. 21

První zápis je z roku 1730, kdy je zde uváděn Jan Hanýš starší, 22.4.1752 Jann Anisz, 11.4.1778 Franz Unger, 7.8.1787 Waczlaw Unger, 21.4.1804 Jozef Kodet, 24.4.1807 Jan Matějovec, 26.4.1807 Matěj Schneider, 26.5.1821 Tomáš Schneider, 6.3.1844 láterník František (*1803) a jeho žena Benigna Plešmídovi. V roce 1854 je v domku vedeno celkem 23 osob! Jsou to manželé František a Benigna se 6 dětmi, voják Josef Šnaider, vdova Anna Hrabalová s 5 dětmi a vdova Benigna Čechová se 7 dětmi. Za 40 let bydlí v domě již jen 8 členů domácnosti horníka Václava Plešmída - manželka Anna, roz. Jíchová a jejich 6 dětí. V roce 1921 je majitelem Anna Plešmídová, dále zde bydlí syn František, dcera Růžena Plešmídová a vnučka Kamila Ungrová. Současným majitelem je Václav Plešmíd.

Čp. 22

Původní čp. 22 stávalo na místě dnešní čp. 169 Hostinec u Vrby. Po roce 1945 dům Holmanovi prodávají rodině Karla Kiliána, kteří jezdí po poutích. Těm v roce 1948 dům vyhoří. Čp. 22 dostává novostavba domu Marie a Zdeněk Štichových v Kozojedech.

První zmínka o původním domu čp. 22 je z 18.4.1773, kdy je zde uváděn Waczlaw Hrabák. Tomáš Srb a 30.9.1824 havíř Jan Jícha (*1788) s manželkou Josefou a dětmi Janem a Marií. V roce 1854 zde navíc žije pastýř Václav Jícha s manželkou a dcerou a láterník Josef Huml s chotí Annou a 3 dětmi. Roku 1894 zde bydlí vdovec Karel Janda a jeho syn, cvokař Karel Janda s manželkou Barborou, roz. Žákovou a dvěma dcerami. V roce 1921 je majitelem domu Hynek Holman. Dále zde bydlí vdova Marie Kratochvílová se syny Janem, Emanuelem a Josefem (ti pracují v Akciových železárnách v Komárově). V podnájmu zde bydlí manželé Jan a Anna Humlovi se synem Václavem.

*Spáleniště
původního
domu čp. 22
„u Holmanů“
v roce 1948.*

*Dům čp. 22
v Kozojedech.*

Čp. 23

V nejstarším zápise je uváděn Ondřej Kuncl, dále v roce 1673 Jan Svoboda, v roce 1701 Václav Ječmen, v roce 1723 Jann Jeczmen, 10.1759 Jann Jeczmen, 6.6.1761 Martin Jezszmen, 1769 Jann Jezszen, 1.6.1796 Jakub Nowak, 20.4.1816 dcera Marie, provdaná za Kajetána Kunze. V roce 1854 je majitelem rolník Václav Kebrdle, který zde bydlí s manželkou Evou a dvěma syny. O 40 let později zde stále bydlí vdova Eva Kebrdlová, její syn, rolník Jan Kebrdle s manželkou Barborou, roz. Kotvovou a 4 dětmi a Janův bratr, zámečník Josef Kebrdle. Josefu Kebrdlemu dne 15.6.1885 shořela při velikém požáru sousedního statku č. 48 celá stodola. V roce 1921 je majitelem rolník František Kebrdle, žije zde s manželkou Annou a dcerami Annou, Marií a Vlastou. Jako služka je zde uváděna Božena Kebrdlová. S nimi zde žijí na výminku manželé Jan a Barbora Kebrdlovi. Současnými majiteli jsou Olga Chlustinová ze Solenice, Eliška Křivánková z Příbrami a Petr Křivánek.

Čp. 24

V roce 1712 je zde uváděn Tomáš Svoboda, 8.5.1734 Frantz Štihliczka, 28.3.1772 Jann Kautský. Roku 1854 žije v domku havíř Josef Šnaider (+5.6.1856) s manželkou Terezií a 6 dětmi a láterník František Jícha se ženou Annou a 3 dětmi. Majitelem domu je v roce 1894 horník Josef Šnajdr, který však bydlí na Krušné Hoře. V podnájmu zde žijí 4 rodiny (celkem 20 osob) - vdova Františka Jíchová se 7 dětmi, sekáč Antonín Kratochvíl s manželkou Barborou a synem, sekáč Václav Kratochvíl s manželkou Marií a 5 dětmi, sekáč Emanuel Kratochvíl s manželkou Marií. Tak jako dům č. 25, tak ve stejný den, 12.6.1891, vyhořelo i toto stavení. V roce 1921 je majitelem Alois Řekl, elektromontér Akciových železáren v Komárově. Žije zde s manželkou Marií a dcerami Josefou, Annou, Stanislavou a výminkáři Františkou a Aloisem Jíchovými. Současnými majiteli jsou Josef Budil a Zdeňka Budilová.

Vlevo
stavení čp. 24,
v popředí kovářna.

Čp. 25

Původní dům čp. 25 stával mezi čp. 24 a čp. 26 na návsi na Kvani naproti zvoničce. 12.6.1891 dům vyhořel. Čp. 25 obdržel v roce 1922 dům v Koutě, který byl postaven na místě vykáceného lesa. Současnými majiteli jsou Josef Sýkora a Hana Sýkorová z Prahy.

K čp. 25 se nám dochoval záznam z 28.6.1735, kdy je zde uváděn Josef Klottner, 5.5.1753 Jann Kass, 25.4.1763 Matiej Kasik, 26.4.1792 Franz Kasík (dědíl), 27.4.1823 havíř Franz Kasík. Ten je v r. 1854 již po smrti a v domku žije vdova Majdalena se dvěma dětmi, dvojčaty Annou a Barborou. Spolu s nimi ještě rodina havíře Václava Hrabáka se dvěma syny.

Čp. 26

Nejstarší zmínka je o gruntu Tomáše Uhlíře, 18.3.1661 je zde uváděn Jan Hanysz, 9.12.1678 Andres Wajner, 30.11.1685 Jan mladší Hanyž, 10.12.1721 Krystian Hanysz, 3.5.1747 Wacslaw Sneider, 31.3.1762 Wojtiech Anýs, 17.2.1796 Jann Aniss, 2.8.1836 rolník Josef Aniss (+16.3.1859) a Barbora, roz. Humlová. Ti mají v roce 1854 5 dětí a v domku žije navíc jeho bratr, havíř Antonín Aníž s manželkou Marií a dětmi Barborou a Josefem. Josefův syn, rolník Antonín zde v roce 1894 bydlí s manželkou Annou, roz. Černou a 5 dětmi. Spolu s nimi na gruntu žije i jeho švagrová Alžběta Černá jako služka a podruhyň Barbora Kebrdlová, roz. Humlová. V roce 1921 je zde uváděn rolník Antonín Anýž s manželkou Annou a dcerami Annou (industriální učitelka) a Alžbětou (pomocnicí v domácnosti), dále zde bydlí švagrová Alžběta Černá. V roce 1928 původní statek vyhořel. Současným majitelem je Ing. Antonín Anýž z Prahy.

Čp. 27

První zmínka je o Havlu Kasíkovi, v roce 1672 je uváděn Petr Kasík, 1697 Pavel Kasík, 1735 Jan Kasík, 1752 Martin Kasík, 1757 Václav Šaman, 1762 Václav Šneider, 1770 Jan Šneider, 1770 Jan Balej, 1771 Vojtěch Anýš, 13.5.1793 Franz Anisz. V roce 1793 se statek rozděluje a vzniká čp. 41. 27.9.1823 je uváděn Antonin a Maria Anisz. Ta je v roce 1854 již vdovou a bydlí zde se synem Antonínem, jeho ženou Johannou a jejich 4 dětmi. A konečně o 40 let později je majitelem stavení rolník František Pelikán, jeho manželka Josefa, roz. Humlová a dvě děti. V roce 1921 je majitelem rolník Václav Vlach, žije zde s manželkou Annou a dětmi Barborou, Janem a Františkem, všichni pomáhají v hospodářství. Po rozbourání statku zde na stejném místě postavili v roce 1975 novostavbu současní majitelé Eva a František Ciprovi.

Čp. 28

Daniel Kraus je uváděn v roce 1666 jako první majitel, Jiří Kraus je zmiňován v roce 1691, v roce 1699 Jan Schwamberg, 16.4.1738 Pawel Anýze, Matiej Hrabak, 30.6.1745 Jozef Hrabák, 1814 Jan Hrabák, 22.5.1835 rolník Franz Hrabák, 19.8.1840 satební smlouvu uzavřeli Franz a Barbora, roz. Kuncová. Ti mají v roce 1854 dvě děti, Josefa a Josefu. Spolu s nimi zde žijí Franzovi rodiče Jan a Majdalena na výminku. Rolník Stanislav Hrabák je majitelem domu v roce 1894 a spolu s ním zde bydlí jeho žena Antonie, roz. Klečková, 4 děti a výminkář, vdovec Josef Kasal. V roce 1921 na statku hospodaří majitelka Antonie Hrabáková se synem Stanislavem, který je v soupisu uveden jako „vedoucí osoba v rolnické usedlosti“. Dále zde bydlí jejich dcera Juliana a služka Růžena Hrabáková. Současným majitelem je Jiří Šplýchal z Komárova.

*Stanislav
Hrabák
s manželkou
Annou
a syny Jiřím
a Stanislavem.*

Čp. 29

V gruntovní knize je uveden nejstarší majitel Thomas Krejczyho, 24.4.1665 Pavel Welfe, 9.12.1678 Jakub Balej, 3.7.1711 chalupník Jakub Balej mladší, 2.1.1759 Frantisek Balej, 16.3.1790 Jan Balej, 16.7.1795 František Balej 7.3.1821 Franz Balej (*1791). Ten zde v roce 1854 žije na výminku s manželkou Annou a s rodinou syna, rolníka Františka Baleje. Ten má s manželkou Barborou syna Hynka (*1847). Roku 1894 je majitelem gruntu obchodník Jakub Löwy, majitel obchodu č. 67 v Zaječově. V pronájmu zde bydlí uhlíř František Lev s manželkou Terezií, roz. Slámovou a 5 dětmi. V roce 1921 je majitelem František Cipra, který pracuje jako zámečník Akciových železáren v Komárově. Žije zde s manželkou Annou a dětmi Františkem, Annou, Václavem a Jaroslavem. Dále je zde uvedena služka Terezie Ungrová. Současnými majiteli jsou František Cipra a Ing. Jaroslav Cipra.

Čp. 30

Chalupu jako první vlastnil Jan Hanýše od roku 1675, pak je v knihách uveden Jiří Štochl, roku 1688 Jan Štochl, roku 1691 Marek Hejnovský, roku 1700 Šimon Šaman, roku 1710 Krystoff Pelykán, 24.9.1745 Jozeff Pelikán, 8.6.1761 Waczlaw Prantner, 26.4.1778 Wojtich Hrabák, 1797 Matěj Hrabák, 12.10.1802 Jozef Kodet, 19.4.1809 Matěj Sláma. Jeho syn, rolník Jan Sláma s manželkou Kateřinou zde bydlí v roce 1854 a mají 5 dětí. Roku 1894 je majitelem rolník Jan Zdvořák, který má za manželku Annu, roz. Slámovou. Mají dvě děti, z nichž dcera Amalie si bere rolníka Františka Pelikána a bydlí zde i s jejich synem Václavem. V roce 1921 je majitelem statku František Pelikán s manželkou Marií. Žijí zde synové František, Augustin, Jaroslav, Emil, Arnošt a dcery Růžena a Marie. Současným majitelem je Milan Vainer.

Čp. 31

Grunt vlastnil Martin Zroser, 1710 chalupník Krystoff Krosser, 5.3.1738 Jan Charwat, 20.5.1766 Jan Charwat, 11.4.1770 Antonín Charwath, 23.3.1806 syn Jann Charvát, 17.10.1835 Jan (*1813, +1856) a Barbara Charwatowský. Manželé Charvátovi mají v r. 1854 5 dětí, spolu s nimi zde bydlí 4-členná rodina havíře Emanuela Kratochvíla a navíc i vdova Benigna Kratochvílová s 5 dětmi a vnučkou Barborou. Jeden ze synů, rolník Hynek, zde v roce 1894 bydlí s manželkou Terezií, roz. Lhotákovou a 7 dětmi. V roce 1921 je majitelem statku uveden Václav Charvát s manželkou Amálií, syny Karlem a Václavem a dcerou Květoslavou. Na výminku je zde Terezie Charvátová a čeledín Josef Keberle. Současnými majiteli jsou Jiří, Karel a Miroslav Charvátovi.

Čp. 32

První zmínka je ze dne 29.10.1730, kdy dům vlastní Franz Šlossser, 23.5.1753 Waczlaw Kratochwile 22.10.1829 Waclaw a Benigna Kratochvil, v roce 1894 horník Antonín Toncar s manželkou Josefou, roz. Švambergovou a 6 dětmi, cvokař Josef Srp s chotí Josefou, roz. Toncarovou a 4 dětmi. V roce 1921 je majitelem domu Josefa Toncarová, která zde žije se svou dcerou Josefou Spurnou a vnuky Janem a Antonínem. V podnájmu zde bydlí Hynek Jícha (zámečník Akciových železáren v Komárově) se svojí manželkou Annou a syny Antonínem, Františkem a Josefem. V současnosti dům vlastní Petr a Marie Mrázovi z Prahy a Irena Žižková z Prahy.

Čp. 33

Obecní pastouška - v r. 1797 bez zápisu, v r. 1854 zde žije slouha Václav Kraus s manželkou Annou a dvěma dětmi, v r. 1894 pastýř František Kraus (se sestrou Annou a svojí matkou Josefou. V roce 1921 je majitelem Obec Kvaň, v podnájmu zde bydlí Marie Humlová se syny Robertem (dělník u stavitele Antonína Křivánka v Hořovicích), Janem a Josefem (oba jsou cvokaři v dílně Antonína Jaroše na Kvani) a Františkem (cvokař Akciové společnosti komárovských železáren) a dcerami Barborou, Boženou a Annou. Současným majitelem je Ing. Jaroslav Cipra z Rokycan.

Čp. 34

V r. 1797 bez zápisu. Obecní kovář Tomáš Lisý s manželkou Františkou a synem Emanuelem je zde uváděn v r. 1854. Spolu s nimi zde žijí i rodiče Jan a Josefa Lisých s dcerami Marií a Josefou. Majitelem domku je v roce 1894 kovář Václav Endršt s manželkou Annou, roz. Polákovou, 4 dětmi, vnukem Jindřichem, nemanželským synem dcery Karoliny a se svojí matkou Magdalenou Polákovou. V roce 1921 je majitelem Obec Kvaň. V podnájmu zde bydlí kovář Václav Endršt s manželkou Barborou a dětmi Metodějem, Annou a Vlastou. Obecní dům s kovárnou v roce 1925 kupuje Karel Ungr. Kovárna je zbourána v roce 1968. Současnou majitelkou je Marie Veverková.

Vlevo kovárna, vpravo čp. 34.

Čp. 35

Roku 1797 zapsáno: „Panský Stavení“, o 60 let později zde bydlí Antonín Zenker s manželkou Johannou a dvěma dětmi. V roce 1894 zde bydlí Josef Skuhřavý lesník se svou manželkou Annou roz. Polákovou. U jejich dětí jsou poznámky: Josef zámečnický v Americe, Karolína v Rusku, Rudolf medik v Praze. Karel sladovnický tovaryš. V roce 1921 hájovnu vlastní Josef Colloredo Mansfeld. V podnájmu zde bydlí lesní adjunkt Velkostatku Zbiroh František Jirásek s manželkou Barborou a dětmi Františkem, Marií a Josefem. Služebnou v domácnosti je Marie Šlapáková. Současným majitelem je Miroslav Herejk.

Čp. 36

První záznam k chalupě je z 14.9.1781 je zde uváděn Martin Jeczmen, 8.4.1840 František Ječmen, 4.10.1840 Josef a Irena Hrabakowsky, manželé. O 14 let později jsou v domku uváděni manželé Karel a Rozálie Kymličkovi s dcerou Marií a manželé Jan a Dorota Hrabákovi. A za dalších 40 let je majitelem horník Antonín Charvát s manželkou Josefou, roz. Kasíkovou a 8 dětmi. Zároveň zde žije rodina jeho dcery Anny - manžel Václav Vajner, zámečnick, jejich syn Josef a sirotek - Josefa Koppová. V roce 1921 v domek vlastní Karel Charvát, zámečnick Akciovéh železáren v Komárově s manželkou Terezií. Bydlí zde s dcerami Marií a Annou. Dále zde žije na penzi Anton Charvát s manželkou Josefou. Současnými majiteli jsou Brůček Josef a Brůčková Zdeňka.

Původní stavení.

Čp. 37

První zápis o domu je dne 18.2.1787, kdy je zde uváděn Jann Sýkora s poznámkou: „vystavěl chalup pro mladšího bratra Jakuba Sýkoru“. V roce 1854 zde bydlí kovář Josef Cypra, nádeník Kašpar Tauber s manželkou Marií a švec Jan Kraus s manželkou Barborou a dětmi Antonínem a Josefou. Dne 28.8.1892 dům vyhořel. V tom roce byl majitelem Antonín Kroz z Kozojed. V roce 1927 bylo čp. přiděleno novostavbě domu manželů Hnědkovských v Koutě. Současnými majiteli jsou Velvarský Vladimír a Velvarská Miloslava.

Čp. 38

Původní čp.38 stálo v Koutě na pozemku Anýžových naproti hájovně. V roce 1797 je zde uváděn Jan Brandtner, 23.5.1807 Franz Balej, 2.10.1815 Frantisek Balej a Anna, 7.1.1847 Jan a Anna Šlapákovi. Roku 1854 je již Anna po smrti a domek patří láterníkovi Hynku Šlapákovi. S manželkou Barborou mají dvě děti. Bydlí zde i otec, cestář Jan s dcerou Františkou. Ještě v roce 1894 zde žije vdova Barbora Šlapáková (*1821) se synem Ignácem. V roce 1921 je majitelem Emanuel Černý (správce obuvi) s manželkou Marií. Původní stavení bylo rozbouráno. Číslo popisné bylo přiděleno novostavbě domu manželů Paškových, kteří jej postavili během II. světové války v lomu na kámen v Kozojedech. Současná majitelka je Eliška Filipská.

Čp. 39

Dne 4.9.1795 prodává dům Jan Unger Waclawu Planičkovi, 15.6.1796 prodává W. Plánička Martinu Srpovi za 270 zl., 29.11.1796 Martin Srp prodává Wojtichu Jíchovi za 257 zl., 17.6.1823 švec Jan Jícha. Ten je v roce 1854 vdovcem a bydlí zde i jeho svobodný syn Josef. Spolu s nimi i rodina druhého syna, cvokaře Jana (manželka Marie a 3 děti). A navíc i švec Josef Planeta s chotí Barborou a 3 dětmi. Roku 1894 není uveden žádný zápis, dům je zřejmě pustý. V roce 1921 dům vlastní Emanuel Jícha (dělník Akciových železáren Neptun v Komárově) s manželkou Johanou. Mají dceru Růženu a Annu. Současným majitelem je Josef Jícha.

Vlevo čp. 39, vpravo čp. 8.

Čp. 40

První záznam o domu je z roku 1882, kdy je zde „obecní pastuška“ v Kozojedech. V roce 1921 je majitelem Obec Kvaň a je zde chudobinec. V nájmu zde bydlí Václav Vajnar (pomocný dělník kovaných hřebíků Františka Pelikána) s manželkou Johanou. Dále zde bydlí František Ječmen (cvokař u Václava Ungra Zaječov čp. 36) s manželkou Karolínou a dětmi: Václavem (cvokař u Václava Ungra), Ludvíkem, Marií, Antonií, Karlem a Vlastou. V domku dále bydlí vdovec Václav Kasík (hodinář). Současnými majiteli jsou Lenka Freymanová z Příbrami a Ladislav Klekner ze Rpet.

Čp. 41

V prvním zápisu je dne 13.5.1793 uveden Waczlaw Aniss. Statek vznikl rozdělením gruntu čp. 27. Další zápis je ze dne 17.3.1813, kdy na statku hospodaří rolník Franz Anisz. Ten je již, stejně jako jeho manželka Majdalena, v roce 1854 mrtev a v domě hospodaří rolník Antonín Anýž s manželkou Marií. Tentýž Antonín s manželkou jsou zde uváděni i v roce 1894, mají již 6 dětí. V roce 1921 je majitelem statku František Anýž s manželkou Josefou. Spolu s nimi zde žije na výminku jeho matka Marie Anýžová, sestra Josefa a děti Marie, Anna, Václav, František (v učení na kolářství), Josef a Josefa. Současným majitelem je Pavel Anýž z Prahy.

Čp. 42

V knize purkrechtní je uváděn v roce 1824 Martin Kasík jako majitel tohoto stavení. Dům získává od Matěje Ernesta a Magdaleny. 20.12.1826 je uváděn havíř Antonín Kasík. S manželkou Annou mají v roce 1854 4 děti. Spolu s nimi žije vdova Lidmila Humlová. Jeden ze synů, Jan má zajímavé povolání. Je dýmkařem. Bydlí zde v roce 1894 s manželkou Antonií, roz. Prokešovou, jejím otcem Václavem Prokešem a 6 dětmi. Dýmkaři Kasíkovi udeřil v noci 5. června 1891 blesk do kůlny. Jak píše kronikář, nic se nestalo, ale byla celá rozšnerovaná. V roce 1921 je majitelem domkař Karel Kasík s manželkou Marií. Žijí zde se synem Václavem, ten je bednářským tovaryšem a Karlem. Současným majitelem je Šelenko Jaroslav a Šelenková Olga z Prahy.

Čp. 43

Původní čp.43 stálo na Kvani pod Plešmídojc (čp.21) u pozemku čp. 88. Po rozbouření bylo čp. 43 v roce 1958 přiděleno novostavbě manželů Anýžových v Koutě naproti hájovně pana Herejka (čp. 35).

První zmínka o domu je z roku 1797, kdy je zde uváděn Waczlaw Jícha, 17.4.1834 Franz a Ludmila Jíchovi. Roku 1854 je naživu jen Lidmila a v domě žije se svými 9 dětmi, z nichž nejstarší Františce je 34 let a nejmladší Josefě 3 roky. Po 40 letech je majitelem havíř Emanuel Kratochvíl, za manželku má Marii Holmanovou. S nimi zde žije dcera Barbora. V roce 1921 je majitelem domu František Huml (lesní dělník Velkostatku Hořovice) s manželkou Aloisii. V domku s nimi žijí dcery Anna a Marie.

*Čp. 38 v Koutě před zbouráním
na pozemku čp. 43.*

Čp. 44

V roce 1797 koupil pozemek od Jana Anýže Tomáš Poss a Kateřina Šwambergová, vdova po Wácslawu Šwambergovi, 30.9.1829 je zde uváděn Jann Kraus. Roku 1854 je vlastníkem láterník Josef Šlapák, který má s manželkou Barborou 6 dětí. Syn Jan Šlapák má za manželku Marii Šnajdrovou a v roce 1894 mají 5 dětí. V domku s nimi žije sekáč Josef Šlapák s manželkou Josefou, roz. Krausovou a jejich 3 děti. V roce 1921 je majitelem domu vdova Marie Šlapáková, dále zde bydlí manželé Josef (lesní dělník Velkostatku Hořovice) a Barbora Kratochvílovi. V domku ještě žije vdova po padlém manželovi Marie Šlapáková se syny Antonínem, Josefem a Jaroslavem. Současnými majitelkami domu jsou Emilie Bašíková a Martina Lisá.

Čp. 45

První zmínka o domu je ze dne 12.4.1794, kdy je zde uváděn krejčí Jan Hoyer, roku 1797 František Balej, 14.10.1827 Jakub Vincenc Balej, 20.10.1831 František Hnietkowský. Majitelem domu je v roce 1854 havíř Antonín Kratochvíl, který zde bydlí se svojí o 9 let starší manželkou Marií. Vdova Marie zde ještě v roce 1894 bydlí se synem Václavem, který je zámečníkem. V roce 1921 je majitelkou domu vdova Růžena Kratochvílová, která zde žije se syny Janem a Antonínem (oba jsou zámečníky Akciových železáren v Komárově) a dcerami Barborou a Marií. Dále zde bydlí vdovec Antonín Kratochvíl (drvoštěp Velkostatku Hořovice) s dcerou Aloisí a syny Janem (cvokař) a Františkem (dělník v Komárově). Současnou majitelkou je Věra Štecková z Berouna.

Čp. 46

O Janu Šlapákovi je zmínka v roce 1817. 28.6.1821 je uváděn syn nebožtíka Jana Schlapaka Jann, 1.2.1835 Josef Šlapák, 28.2.1835 svatební smlouva mezi Jozefem a Veronikou, roz. Hnietkowskou. Ta je v roce 1854 ve svých 54 letech vdovou. Spolu s ní zde bydlí nejen její sestra Marie a dcera Kateřina, ale i havíř Jan Kraus se 3 dětmi a vdova Benigna Krausová s 5 dcerami. O 40 let později jsou v domku uváděni: havíř Josef Kraus, jeho manželka Barbora, roz. Kratochvílová, synové Augustin, Jan (dvojčata) a František (všichni sekáči), dcera Josefa s manželem Josefem Šlapákem (také sekáčem) a dcerou Marií. V roce 1921 je majitelem domu Augustin Kraus (dřevorubec) s manželkou Annou. Společně s nimi zde bydlí synové Jan (dřevorubec), František a Josef. Současnými majiteli jsou Jindřich Špírek a Hana Špírková z Králova Dvora.

Čp. 47

Prvním majitelem je v roce 1797 uváděn Franz Pienkawa, 16.10.1806 Maržena, ovdovělá Pienkawová, 16.4.1819 Waczlaw Kratochvíl, 28.6.1828 havíř Franz a Veronika Kratochwilowských, kteří v roce 1854 mají 4 děti. V domě navíc žije rodina cvokaře Martina Ungera - manželka Kateřina a 4 děti. Roku 1894 není v Soupisu duší u tohoto domu žádná poznámka. V roce 1921 je majitelem Václav Morávek (zámečník Akciových železáren v Komárově) s manželkou Annou. Žije zde s nimi dcera Marie a Anna, syn Karel pracuje v zámečnictví „Neptun“ v Komárově.

Původní dům čp. 47 stál na místě nynějšího domu čp. 164 (Miroslav Charvát). Po roce 1945 zde byl umístěn Místní národní výbor Kvaň až do doby, než se postavil nový národní výbor. Demolice domu byla provedena v roce 1963. Čp. 47 obdržela v roce 1978 novostavba Jiřího Charváta naproti původnímu domu.

Čp. 48

Grunt vzniká dne 2.1.1795 rozdělením gruntu čp.23 (Jana Jeczmena) a přidělením Matieji Kratochvilovi. Dne 9.12.1829 je zde uváděn rolník Antonín a Anna Kratochvilovi. Manželé mají 25 let po koupi domu 4 děti a v domku navíc žije kovář Václav Šefčík s manželkou Kateřinou a 2 syny. Roku 1894 zde žije rolník Josef Huml s manželkou Annou, roz. Kratochvílovou a čtyřmi dětmi. Při požáru dne 15.6.1885 shořelo celé stavení i se stodolou, uhořela koza, prase a pes. Pan Huml přišel o veškeré zemědělské nářadí. V roce 1921 je majitelem statku Josef Huml, spolu s ním zde žije syn Josef a Antonín (oba pomáhají v hospodářství), dcery Marie, Anna a Blažena. Současnými majiteli jsou Jana Rodrová a Ing. Martin Vyštejn z Prahy.

Čp. 49

Nejstarší zmínka o domu je ze dne 23.3.1817, kdy si jej postavil Jann Hrabak. 9.12.1823 dům dědí Waczlaw a Barbora Hrabakowsky, 10.3.1849 havíř Antonín Hrabák a Josefa, roz. Pelikánová. Ti mají roku 1854 3 děti. Pod jednou střechou s nimi žije i havíř Václav Hrabák s manželkou Josefou a synem Josefem. Dcera Alžběta Hrabáková (*1863) zde v roce 1894 žije s manželem Janem Hrubým, ševcem a 3 dětmi. Zároveň s nimi bydlí v domě i Janův bratr František Hrubý s manželkou Barborou a dvěma dětmi. Chaloupka roku 1915 vyhořela. Nový dům v roce 1921 vlastní Josef Veselý (obuvník) a manželkou Alžbětou. Žije zde s nimi švagrová Františka Žlutická. Současnou majitelkou je Eva Veigentová.

Čp. 50

První majitelkou je dne 2.2.1829 uváděna Benigna Ježková, která jej získala od matky Lidmily Ježkové, provdané Taubrové. Roku 1854 zde žije uhlíř František Štochl s manželkou Annou a 4 dcerami. Po 40 letech není v klášterních knihách u tohoto domu žádná zmínka o obyvatelích. V roce 1921 je znám majitel domu Karel Kratochvíl (drvoštěp) s manželkou Annou a dětmi Josefem, Annou, Antonií, Václavem, Aloisii a Karlem. Současnými majiteli domu jsou Jan Škvára, Martin Škvára a Marie Škvárová.

Ukázka lidové architektury Kvaň čp. 58 „U Vajnarů“.

Zaniklý dům čp. 59 „U Strandů“ na Kvani.

Bourání domu čp. 70 v Kozojedech „U Štichů“.

Dům čp. 90 „U Běhlávků“ v Kozojedech.

9. ZÁVĚR

Autor publikace a spolupracovníci děkují všem, kteří přispěli zapůjčením materiálů z rodinných archivů ke vzniku této publikace. Při shánění dokumentů a fotografií jsme se setkávali vždy se značným zájmem o historii Kvaně a okolí. Pro tuto publikaci se nezachovala fotografie statku čp. 27 „U Vlachů“.

Touto cestou bychom chtěli oslovit občany a rodáky, ke kterým se dostane tato kniha, o zapůjčení dokumentů a fotografií mapující historii našich obcí. Významným dokumentem jsou pro nás také kresby domů a krajiny.

Kvaň
Povídání o Kvani

Autor: Zdeněk Kastner

Vydavatel: Obecní úřad Zaječov, 267 63 Zaječov, telefon: 311 573 288

Tisk: Křenek, Hořovice

Rok: 2009

Vydání: první

Náklad: 500 ks

Vazba: V2 (lepená)

ISBN: 978-80-254-6073-3

